

DOOR LISA MORSINK & SANNE RONGEN-VAN DARTEL

Eén PGO voor de hele regio:

Win-winsituatie voor patiënt en zorgaanbieder

Het Udense ziekenhuis Bernhoven kijkt naar de toekomst en wil zorg op een andere manier aanbieden. Het gebruik van een persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO) voor de hele regio is hier een voorbeeld van. Waarom is deze PGO uniek en waar wil Bernhoven naartoe?

Bernhoven is een regionaal ziekenhuis met ongeveer 2.250 medewerkers. Toekomstbestendige zorg staat hoog op de agenda. Eerder wist Bernhoven al een primeur te behalen door baanbrekende afspraken met zorgverzekeraars. In het kader van zinvolle zorg wordt zorg die niet bijdraagt aan de behandeling achterwege gelaten. Om dit financieel te kunnen realiseren, zijn er afspraken gemaakt met zorgverzekeraars.

Natuurlijk samen

De afgelopen jaren zijn 100 initiatieven gestart om doelmatige en zinnige zorg te leveren. Eén ervan is de PGO Natuurlijk Samen. Dit is een initiatief van Bernhoven en Synchron, het regionale samenwerkingsverband van huisartsen. Deze vorm van samenwerking tussen ziekenhuis en huisartsen is volgens de betrokkenen uniek. Doel van het Bernhoven en de huisartsen is patiënten zoveel mogelijk de regie geven

en maximaal betrekken bij zijn/haar eigen welzijn. Natuurlijk Samen biedt een platform waar alle burgers en zorgverleners op kunnen aansluiten. In eerste instantie is het gericht op de regio Noord-Oost Brabant, maar ook zorgverleners buiten de regio kunnen aansluiten.

Eén online omgeving

In een PGO kunnen gebruikers online gezondheidsgegevens verzamelen, beheren en delen. Deze gezondheidsgegevens kunnen afkomstig zijn van diverse bronnen, zoals ziekenhuizen, huisartsen, apotheken, etc. Hiermee heeft de patiënt, als gebruiker, slechts één online omgeving. Waar tegenwoordig ook vaak gekozen wordt voor een patiëntenportaal gekoppeld aan een EPD, kiest Bernhoven samen met regionale partners juist voor één portaal in de hele regio. Dit voorkomt volgens het ziekenhuis een situatie waarin de patiënt toegang tot

meerdere portalen of apps nodig heeft om zijn/haar gezondheidsdata te beheren.

De patiënt kan in Natuurlijk Samen een overzicht vinden van zijn/haar medicatie

Leon Oosthoek, patiënt met reumatoïde artritis, gebruiker van de PGO Natuurlijk Samen.

en labuitslagen en zelf metingen invoeren als gewicht, lengte en bloeddruk. Het is mogelijk individuele doelen te stellen en deze samen met de zorgverlener in de PGO op te volgen. Ook kan de patiënt berichten sturen aan een zorgverlener. De zorgverlener kan informatie klaarzetten en de patiënt vragen om vragenlijsten in te vullen om het beloop van een aandoening te monitoren en hierop in te spelen.

Eerste praktijkervaringen

De ambitie is groot, want in de toekomst zal iedere patiënt uit de regio, ongeacht diagnose,

“ IK HEB WEER HET GEVOEL ZELF IN CONTROLE TE ZIJN ”

toegang krijgen tot de PGO. In april 2017 is de PGO live gegaan en heeft de patiëntengroep met een chronische reumatische aandoening er toegang tot gekregen. In februari 2018 is de tweede diagnosegroep, diabetes type 1, gestart met het gebruik ervan. Begin 2019 zullen patiënten met diagnose hartfalen starten. Op dit moment hebben 1.350 patiënten en 25 zorgverleners toegang tot de PGO. Ongeveer de helft van deze patiënten logt regelmatig in. In toenemende mate wordt gebruik gemaakt van de berichtenfunctie.

De ervaringen tot nu toe leren dat patiënten in het begin extra hulp nodig hebben om in te loggen. Dit gebeurt dan samen met de zorgverlener in het ziekenhuis, maar ook thuis met hulp van een mantelzorgverlener of familieleden. Als patiënten eenmaal weten hoe ze in moeten loggen, verloopt het invullen van vragenlijsten en toevoegen van metingen zonder problemen.

Om patiënten te begeleiden in het gebruik van de PGO wordt er een begeleidingscentrum ingericht in Bernhoven waar patiënten naartoe kunnen voor educatie, uitleg of vragen. Wanneer een patiënt geen gebruik wil maken van de PGO, dan kan hij of zij nog steeds op papier het polikliniekbezoek voorbereiden.

Zelf in controle zijn

Leon Oosthoek is gediagnosticeerd met de aandoening reumatoïde artritis. Nadat bij hem de diagnose gesteld werd, was hij erg bang om de rest van zijn leven van anderen afhankelijk te moeten zijn. Hij maakt sinds een tijdje gebruik van de PGO waarin hij zelf vragenlijsten invult. “Dat doe ik thuis op een moment dat het mij uitkomt en ik ga er dan ook even bewust voor zitten. Ik bepaal zelf de frequentie, het moment en de tijd die ik er over doe. Ik heb geen druk van buitenaf of een gepland ‘kwartiertje’ in het ziekenhuis waarin het moet gebeuren.” Oosthoek geeft aan dat hij via de PGO inzicht heeft in medicatie, lab-uitslagen en een bibliotheek met informatie. De vragenlijsten

die hij invult, ziet hij terug in de vorm van diagrammen. Ditervaart Oosthoek als een grote meerwaarde: informatie wordt leesbaar en overzichtelijk en het geeft hem inzicht in zijn ziekte over een langere periode.

“Dit alles geeft mij weer het gevoel zelf in controle te zijn over mijn leven en me niet langer patiënt maar vooral mens te voelen. Inmiddels neem ik zelf het initiatief om mijn medicatie bij te stellen, uiteraard onder toezicht en met toestemming van een specialist vanuit Bernhoven. Constateer ik óf de specialist een overschrijdende waarde in de diagrammen,

dan plannen we alsnog gezamenlijk een consult. Omdat ik hiervan alleen gebruik maak als het echt nodig is, kan ik gegarandeerd nog dezelfde of uiterlijk de volgende

dag terecht. Ik doe dus alleen dan een beroep op ‘ziekenhuistijd’ als het echt noodzakelijk is.”

Contact met patiënt verandert

Reumatoloog Prof. Piet van Riel is vanaf 2017 gebruiker van de PGO. Wat hem opvalt, is dat door gebruik van de PGO het contact met de patiënt in de spreekkamer is veranderd. Meer dan voorheen bespreekt hij samen met de patiënt hoe een behandeling wordt voortgezet.

Hij merkt dat vervolgstappen tijdens een polikliniekbezoek efficiënter besproken worden omdat de patiënt meer zicht heeft op het verloop van de aandoening en vaak thuis het polikliniekbezoek al heeft voorbereid door vragenlijsten in te vullen.

“Het is niet ongebruikelijk dat een patiënt het gesprek begint met: ‘Dokter, het gaat de laatste tijd erg goed met me, dus ik zou willen voorstellen dat we de dosis eens voorzichtig verlagen. Wat vindt u daarvan?’ Veel patiënten worden door de PGO ook uitgedaagd om zich wat verder te verdiepen in hun aandoening. Het werkt vaak veel beter als zij zo ontdekken dat bijvoorbeeld door te roken de reactie op medicamenten veel slechter is. Doordat zij op deze manier kennis hebben opgedaan zijn meerdere patiënten gestopt met roken, afgevallen of meer gaan bewegen.”

Meer regie, meer activiteiten

Het doel van de PGO is dat de patiënt meer regie krijgt en meer activiteiten zelf gaat ondernemen. Dit heeft ook consequenties voor de manier waarop zorg aangeboden wordt in Bernhoven. Een stabiele patiënt waar het goed mee gaat, kan op afstand in de gaten worden gehouden omdat hij/zij zelf de ziekteactiviteit monitort en registreert. Zo kunnen polikliniekbezoeken worden verminderd omdat patiënten die het niet nodig hebben, niet onnodig in de spreekkamer gezien hoeven te worden. Ook de rol van de zorgverlener verandert en krijgt een meer coachend karakter.

Prof. P. Van Riel, reumatoloog in Bernhoven.

Door het wegvallen van papieren vragenlijsten wordt de administratielast naar verwachting uiteindelijk minder. De ervaringen tot nu toe leren dat dit in de beginfase juist meer tijd kost omdat de PGO naast het EPD wordt gebruikt. Ook moeten werkwijzen aangepast worden, vergt de uitleg aan patiënten tijd en moeten zorgverleners leren omgaan met het nieuwe systeem. Zorgverleners bleken erg te moeten wennen aan de nieuwe werkwijze. Momenteel lukt het de meerderheid van de zorgverleners goed om te gaan met het systeem. Bij iedere patiënt komt de PGO ter sprake of kijken zorgverlener en patiënt samen in de PGO tijdens het consult.

Iedereen krijgt toegang

Uiteindelijk krijgen alle patiënten uit de regio toegang tot Natuurlijk Samen. In 2019 worden de vragenlijsten verder gedigitaliseerd en losse apps en wearables gekoppeld. Daarnaast zijn in 2019 afspraken online te plannen en komen e-learning modules beschikbaar via de PGO. Ook worden samen met leverancier VitalHealth - onderdeel van Philips - nieuwe functionaliteiten aan de PGO toegevoegd. ■

Deze PGO ook in uw ziekenhuis? [Lees hier meer](#) over deze applicatie.

Lisa Morsink is lid van de redactieraad. Ze werkt als zorginnovator en heeft ervaring als initiator en projectleider van diverse innovatieprojecten, waaronder: VR, monitoring wearables, beeldbellen en therapie op afstand.

Sanne Rongen-van Dartel, PhD, is projectleider bij de afdeling innovatie & strategie bij Bernhoven en als wetenschappelijk onderzoeker betrokken bij IQ Healthcare binnen Radboudumc. Ze houdt zich bezig met verschillende projecten binnen de chronische zorg in Bernhoven die een relatie hebben met de PGO.